

مصباح‌یزدی، محمدتقی، ۱۳۸۲ -

نگاهی گذرا به بسیج و بسیجی / محمدتقی مصباح‌یزدی؛ تدوین و نگارش: حسین ارجیتی، علیرضا تاجیک. - قم: مرکز انتشارات مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)، ۱۳۸۵.
۱۲۸ ص. - (مرکز انتشارات مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)؛ ۴۲۲: کلام و عقاید؛ ۵۸).

ISBN: 964-411-271-7 قیمت: ۸۰۰۰ ریال

فهرست‌نویسی بر اساس اطلاعات پیش از انتشار.

کتاب‌نامه ص ۱۲۷؛ همچنین به صورت زیرنویس.

۱. بسیجیان - جنبه‌های مذهبی - اسلام. ۲. بسیجیان - ایران. الف. مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)، مرکز انتشارات.

ب. عنوان. ج. فروست.

نگاهی گذرا به

بسج و بسجی

آیت الله محمد علی مصباح یزدی

تدوین و نگارش:

حسین ابرینی

علیرضا تاجیک

مرکز انتشارات مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی

شماره ردیف ۲۴۲
شماره موضوعی کلام و عقاید - ۵۸
۱۳۸۶ - ۱

■ نگاهی گذرا به بسیج و بسیجی

- مؤلف: آیت‌الله محمدتقی مصباح یزدی
 - تدوین و نگارش: حسین ارجینی و علیرضا تاجیک
 - ناشر: مرکز انتشارات مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)
 - نوبت و تاریخ چاپ: اول، تابستان ۱۳۸۶
 - چاپ: نگارش
 - شمارگان: ۳۰۰۰
- قیمت: ۸۰۰ تومان

● دفتر مرکزی: قم، خیابان شهید کوی ممتاز، پلاک ۲۸
تلفن و فاکس: ۰۲۵۱-۷۷۴۲۳۲۶

● شعبه مؤسسه امام خمینی (ره): قم، پلوار امین، پلوار جمهوری اسلامی، مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)
تلفن: ۰۲۵۱-۲۹۳۳۳۲۸ داخلی: ۶۲۹

فهرست مطالب

مقدمه معاونت پژوهش	۹
درآمد	۱۳
بسیج و ویژگیهای آن	۱۵
بسیج؛ چشمه جوشان	۱۷
بسیجی از نگاه قرآن	۲۱
۱. پایداری در راه خدا	۲۱
۲. طلب آمرزش الاهی	۲۳
۳. طلب ثبات قدم و نصرت از خداوند	۲۴
۴. محبتان و محبوبان خداوند	۲۴
۵. تواضع با مؤمنان و سرسختی در برابر کافران	۲۶
۶. اتکا به قدرت الهی	۲۷
۷. پیوند با ولایت	۳۱
بسیجی در آینه نهج البلاغه	۳۵
۱. عشق به جهاد و شهادت	۳۷
۲. انس با قرآن	۳۹

- ۳- روزه‌داری ۳۹
۴. سحرخیزی، انس با دعا و فروتنی ۴۰
۵. احیای سنتهای الهی و دوری از بدعتها ۴۶
۶. وظیفه‌شناسی ۴۷
۷. تبعیت از رهبری ۴۹
۸. زنده داشتن یاد شهیدان ۵۳
- نقش بسیج و تفکر بسیجی در تحولات فرهنگی و سیاسی ۵۷
- الف. نقش بسیج و تفکر بسیجی در انقلاب ۵۷
۱. پاسداری از انقلاب اسلامی ۵۷
۲. تلاش در عرصه فرهنگ ۶۴
- الف. آشنایی با انحطاط فرهنگ غرب ۶۵
- ب. مقابله با تهاجم فرهنگی ۶۷
۳. حفظ تفکر و روحیه بسیجی ۷۴
- ب. نقش بسیج و تفکر بسیجی در سنگر دانشگاه ۷۶
۱. وحدت حوزه و دانشگاه ۷۶
۲. مقابله با تهاجم فرهنگی ۷۶
۳. آگاهی از مسایل سیاسی ۷۹
۴. دفاع از انقلاب و ارزش‌های آن ۸۲
- نقش اجتماعی بسیج ۸۷
- خاستگاه معرفتی بسیج ۱۰۱

بایسته‌های معرفتی بسیج.....	۱۰۴
الف. سیر تمدن و فرهنگ غرب.....	۱۰۵
ب. مقابله با تهاجم فرهنگی.....	۱۰۷
نسبیت و شک‌گرایی در معرفت دینی.....	۱۰۷
ج. ولایت فقیه و نسبت آن با دیکتاتوری.....	۱۱۲
بسیج در عرصه دانشگاه.....	۱۱۹
مقابله با تهاجم فرهنگی.....	۱۱۹
آگاهی و پویایی در مسائل سیاسی.....	۱۲۳
کتابنامه.....	۱۲۷

مقدمه معاونت پژوهش

حقیقت اصیل‌ترین، جاودانه‌ترین و زیباترین راز هستی و نیاز آدمی است که سلسله مؤمنان و عالمان صادق چه جان‌ها که در راه آن نیاخته، و جاهلان و باطل‌پرستان چه توطئه‌ها و ترفندها که برای محو و مسخ آن نساخته‌اند. چه تلخ‌واقعیتی است مظلومیت حقیقت، و چه شیرین‌حقیقتی است این واقعیت که در مصاف همیشگی حق و باطل، حق سربلند و سرفراز است و باطل از بین‌رفتنی و نگونسار. این والا و بالانشینی حقیقت، گذشته از سرشت حق، وام‌دار کوشش‌های خالصانه و پایان‌ناپذیر حقیقت‌جویانی است که در عرصه نظر و عمل کمر همت محکم بسته و از دام و دانه دنیا رسته‌اند، و در این میان، نقش و تأثیر ادیان و پیامبران الهی، و به‌ویژه اسلام و پیامبر اکرم ﷺ و جانشینان برحق و گرامی او ﷺ، برجسته‌ترین است.

دانشمندان نام‌آور شیعه رسالت خطیر و بی‌نظیر خویش را بهره‌گیری از عقل و نقل و غوص در دریای معارف قرآن و برگرفتن

۱۰- نگاهی گذرا به بسیج و بسیجی

گوهر ناب حقیقت از سیره آن پیشوایان و عرضه آن به عالم بشری و دفاع جانانه در برابر هجوم ظلمت پرستان حقیقت گریز دانسته و در این راه دیده‌ها سوده و جان‌ها فرسوده‌اند. اکنون در عصر بحران معنویت که دشمنان حقیقت و آدمیت هر لحظه با تولید و انتشار فزون از شمار آثار نوشتاری و دیداری و به‌کارگیری انواع ابزارهای پیشرفته سخت‌افزاری و نرم‌افزاری در عرصه‌های گوناگون برای سیطره بر جهان می‌کوشند، رسالت حقیقت‌خواهان و اندیشمندان حوزوی و دانشگاهی، به‌ویژه عالمان دین، بس عظیم‌تر و سخت‌دشوارتر است.

در جهان تشیع، پژوهشگران حوزوی در علوم فلسفی و کلامی، تفسیری و حدیثی، فقهی و اصولی و نظایر آنها کارنامه درخشانی دارند، و تأملات ایشان بر تارک پژوهش‌های اسلامی می‌درخشد. در زمینه علوم طبیعی و تجربی و فناوری‌های جدید نیز پژوهشگران ما تلاش‌هایی چشمگیر کرده، گام‌هایی نویدبخش برداشته و به جایگاه درخور خویش در جهان نزدیک شده‌اند، و می‌روند تا با فعالیت‌های روزافزونشان مقام شایسته خویش را در صحنه علمی بین‌المللی باز یابند. ولی در قلمرو پژوهش‌های علوم اجتماعی و انسانی تلاش‌های دانشمندان این مرز و بوم آن‌گونه که شایسته نظام اسلامی است به بار ننشسته. در این زمینه کمتر می‌توان رد پای ابتکارات و به‌ویژه خلاقیت‌های برخاسته از مبانی اسلامی را یافت و

مقدمه معاونت پژوهش - ۱۱

تا رسیدن به منزلت مطلوب راهی طولانی و پرچالش در پیش است. از این روی، افزون بر استنباط، استخراج، تفسیر و تبیین آموزه‌های دینی و سازماندهی معارف اسلامی، کاوش در مسایل علوم انسانی و اجتماعی از دیدگاه اسلامی و تبیین آنها از مهم‌ترین اهداف و اولویت‌های مؤسسات علمی به‌ویژه مراکز پژوهشی حوزه‌های علمیه است.

مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی علیه السلام در پرتو تأییدات رهبر کبیر انقلاب اسلامی و حمایت‌های بی‌دریغ خلف صالح وی، حضرت آیت‌الله خامنه‌ای «مد ظله العالی» از آغاز تأسیس بر اساس سیاست‌ها و اهداف ترسیم شده از سوی حضرت آیت‌الله محمدتقی مصباح یزدی «دامت برکاته» به امر پژوهش‌های علمی و دینی اهتمام داشته و در مسیر برآوردن نیازهای فکری و دینی جامعه، به پژوهش‌های بنیادی، راهبردی و کاربردی پرداخته است. معاونت پژوهش مؤسسه برای تحقق این مهم، افزون بر برنامه‌ریزی و هدایت دانش‌پژوهان و پژوهشگران، در زمینه نشر آثار محققان نیز کوشیده و بحمدالله تاکنون آثار ارزنده‌ای را در حد توان خود به جامعه اسلامی تقدیم کرده است.

کتاب پیش روی، بخشی از مباحث استاد فرزانه، حضرت آیت‌الله محمدتقی مصباح یزدی «دامت برکاته» در موقعیت‌ها و مناسبت‌های گوناگون است که با تلاش پژوهشگران ارجمند آقایان

علیرضا تاجیک و حسین ارجینی نگارش یافته است. هدف اصلی کتاب ارائه مباحثی در باب ویژگی‌ها و رسالت‌های بسیج و بسیجی است که برای جوانان و به ویژه دانشجویان گرامی گرد آمده است. معاونت پژوهش، دوام عمر پربرکت معظم‌له و توفیق روزافزون پژوهشگران محترم این اثر را از خداوند متعال خواستار است.

معاونت پژوهش

مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی علیه السلام

دوآمد

برگزیده خدا، حضرت مصطفی ﷺ، که قلب او محل نزول قرآن است، فرمود: انا مدینة العلم و علی بابها.^۱ پس هر کس سرِ آن دارد که وارد شهر معرفتِ ناب شود، باید نزد این آستان آید. همچنین در مقام عمل و سلوک فردی و اجتماعی نیز، باز به فرموده حضرت رسول ﷺ،^۲ فقط با پیروی از امیر مؤمنان - که سلام و درود خداوند بر او و همسر و یازده فرزند پاکش باد - می‌توان به آستان حقیقت رسید و بدان سرِ سایید. عقلِ درست نیز حکم می‌کند که برای برداشتن آب باید از سرچشمه، و آن هم نزدیک‌ترین، زلال‌ترین و پُر آب‌ترین سرچشمه‌ها سراغ گرفت. از همین روی، این تحقیق، که در پی واکاوی مفهوم و ویژگی‌ها و کارکردهای بسیج است ابتدا به قرآن که جایگاه راستین آن قلب پیامبر است و سپس به سرچشمه جریان و سریان آن در کویر ماسوا، علی ﷺ، بازمی‌گردیم و در

۱. محمدباقر مجلسی، بحارالانوار، ج ۱۰، ص ۱۲۰، باب ۸، روایت ۱.

۲. ر.ک: همان، ج ۷، ص ۲۸۲، باب ۱۲.

نهج البلاغه سیری می‌کنیم. این کاوش در قرآن و نهج البلاغه ما را به مفهوم کلیدی و شگرف شیعه سوق می‌دهد؛ به این معنا که بسیجی با آن ویژگی‌هایی که در قرآن و نهج البلاغه مطرح است، همانا شیعه مولا علی است، و بر این اساس، هر کس در جامعه امروز ما این نام مقدس را بر خود می‌نهد، می‌باید که پایبند لوازم این معنا و دلبسته مرام مولای خویش نیز باشد.

از این دو فصل که بگذریم، نوبت به نقش بسیج و تفکر بسیجی در تحولات فرهنگی و سیاسی می‌رسد، که فصل سوم این پژوهش را تشکیل می‌دهد. نقش بسیج و تفکر بسیجی در انقلاب و نیز در سنگر دانشگاه موضوعات مورد توجه در این فصل‌اند، و سرانجام در فصل آخر به خاستگاه معرفتی بسیج، بایسته‌های بسیج و پاره‌ای مباحث در این باره پرداخته شده است.

این مجموعه، برگرفته‌ای است از پاره‌ای آثار مکتوب و غیرمکتوب حضرت آیت‌الله مصباح یزدی دام‌الله، که به سفارش مدیریت تدوین متون مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی علیه السلام تدوین یافته، و امید است که مقبول درگاه ایزدی و ساحت مقدس و نورانی حضرت ولیعصر، عجل الله تعالی فرجه، افتد و راهنمایی برای نسل جوانمان باشد.

حسین ارجینی - علیرضا تاجیک